

Initiatiefvoorstel GroenLinks

Agendapunt	: 11.
Voorstelnummer	: 02-13
Raadsvergadering	: 16 februari 2010
Naam opsteller	: Alwin Hietbrink
Informatie op te vragen bij	: Alwin Hietbrink
Portefeuillehouders	: Adri Plomp, Hetty Hafkamp, Else Trap

Onderwerp: Beleid mantelzorgwoningen

Aan de raad,

- Beslispunt:**
1. opdracht te geven aan het college om beleid voor te bereiden op basis waarvan verzoeken om vrijstelling beoordeeld kunnen worden en dit beleid **voor november 2010** ter vaststelling aan de gemeenteraad voor te leggen;
 2. opdracht te geven aan het college om te zorgen dat **binnen een jaar** door middel van een paraplubestemmingsplan wordt voorzien in een uniforme regeling voor bestaande en nieuwe bestemmingsplannen die het mogelijk maakt tijdelijk vrijstelling te kunnen verlenen van het bestemmingsplan ten behoeve van mantelzorg;
 3. bij het opstellen van dit beleid de Beleidsnotitie mantelzorgwoningen gemeente Bergen (NH) als **onderlegger** te nemen;
 4. opdracht te geven aan het college om dit beleid kenbaar te maken onder burgers;
 5. opdracht te geven aan het college om alle daarvoor noodzakelijke uitvoeringshandelingen te treffen.

1. **Waar gaat dit voorstel over?**

Mede door vergrijzing neemt de behoefte aan thuis- en mantelzorg toe. Uitgangspunt van dit raadsvoorstel is het bieden van een huisvestingsvorm in aan- en (evt. mobiele) bijgebouwen van een woning door het opnemen van een vrijstellingsmogelijkheid ten behoeve van mantelzorg in de verschillende bestemmingsplannen.

Wij stellen voor deze vrijstellingsmogelijkheid vorm te geven in de vorm van een paraplubestemmingsplan. Met behulp van dit paraplubestemmingsplan zal een herziening plaatsvinden van de voorschriften in alle vigerende bestemmingsplannen in de gemeente Bergen, met betrekking tot het thema mantelzorg. De regeling zal als een binnenplanse ontheffing worden geformuleerd, waardoor de mogelijkheid ontstaat duidelijke voorwaarden te formuleren waaraan de tijdelijke voorziening moet voldoen. Voordeel van een dergelijk paraplubestemmingsplan is dat het mantelzorgbeleid op één bepaald moment voor de gehele gemeente in werking treedt en eventuele toekomstige beleidswijzigingen ook gemeentebreed worden doorgevoerd.

Door huisvesting ten behoeve van mantelzorg te faciliteren kunnen tal van wederzijdse voordelen worden behaald, zoals de mogelijkheid langer zelfstandig te wonen en bijvoorbeeld het voorkomen van vereenzaming en isolement. Deze doelstellingen staan centraal in de per 1 januari 2007 in werking getreden Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Er dient sprake te zijn van een aantoonbare (geïndiceerde) zorgbehoefte. Aangezien de mantelzorg voor hulpbehoevenden een breed terrein bestrijkt (fysiek, psychisch en/of sociaal) is het een goede zaak om de regeling ruimhartig te interpreteren. Om een te ruime interpretatie en misbruik van de regeling te voorkomen en met het oog op een zorgvuldige afweging van belangen is het wenselijk dat het college door een onafhankelijke instelling over de zorgbehoefte wordt geïnformeerd.

Het gebruik van het aan- of bijgebouw komt voor het verlenen van mantelzorg te vervallen zodra de noodzaak (door verhuizing of overlijden) er niet meer is. Beseft moet worden dat, vanwege toezicht en handhaving, meer ambtelijke capaciteit moet worden ingezet dan bij reguliere bouwvergunningen of vrijstellingen. Het is daarom correct om deze extra inzet en dienstverlening te vertalen in de legesverordening en de daarop gebaseerde legestabellen. Gebruik anders dan ten behoeve van mantelzorg dient buiten de reikwijdte van de vrijstelling te vallen en is daarmee in strijd met de bestemming. De gemeente zal, vanwege de beginselplicht tot handhaving, hiertegen een bestuursrechterlijk handhavingstraject instellen. Bij het verlenen van de vrijstelling zal dit nadrukkelijk onder de aandacht van de aanvrager gebracht dienen te worden.

Aangezien het verlenen van mantelzorg in mantelzorgwoningen op veel verschillende manieren kan worden vormgegeven (mobiel of niet-mobiel, zelfstandig of onzelfstandig) dient in het paraplubestemmingsplan aandacht te worden besteedt aan de ruimtelijke ordeningsaspecten die de verschillende varianten met zich meebrengen. De aanvraag van de mantelzorger dient bij specifieke aanvragen leidend te zijn. Pas als een aanvraag niet te verenigen is met het paraplubestemmingsplan kan de gemeente in overleg met de aanvrager alternatieve mogelijkheden onderzoeken.

2. Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij "ja" zegt?

Als uw raad "ja" zegt ontstaat de mogelijkheid om een tijdelijke vrijstelling te verlenen ten behoeve van mantelzorg in de bestemmingsplannen. Hierdoor kan worden tegemoet gekomen aan de groeiende maatschappelijke vraag naar woonvormen waarin zorg kan worden verleend aan familie of kennissen.

3. Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?

- collegebevoegdheid
- raadsbevoegdheid
- opiniërend
- kaderstellend
- maatschappelijk urgent
- budgetrecht

4. Wie heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?

De gemeente stelt het vrijstellingsbeleid ten behoeve van mantelzorg vast. Dergelijk beleid word zowel landelijk als provinciaal aangemoedigd. Andere partijen die betrokken zijn bij de uitvoering van het beleid zijn in ieder geval de indicatiestellende instantie (i.c. ClZ), de zorgverzekeraar en eventueel de woningbouwvereniging.

5. Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?

Onderzocht is of er andere mogelijkheden zijn om ruimte te bieden aan mantelzorg. Deze zijn er vrijwel niet. Wanneer mantelzorg in een bestaande woning wordt verleend en wanneer er geen (grote) bouwkundige en/of constructie aanpassingen worden verricht is er geen bouwvergunning of vrijstelling noodzakelijk. In de meeste situaties zal echter geen sprake zijn van gebruik in de bestaande woning en ontstaat er een strijdigheid met het bestemmingsplan. De tijdelijke vrijstelling zoals die verwoord is in artikel 3.22 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) is niet toepasbaar omdat dan voor maximaal vijf jaar vrijstelling kan worden verleend van het bestemmingsplan. Deze termijn kan niet worden verlengd. In het kader van mantelzorg is een termijn van vijf jaar vaak te kort. Een buitenlandse ontheffing van het bestemmingsplan zoals geformuleerd in art. 3.23 WRO kan

niet worden verleend voor zelfstandige wooneenheden en is daarmee niet afdoende om bijvoorbeeld mobiele mantelzorgwoningen te realiseren.

Op dit moment worden aanvragen voor het realiseren van mantelzorgwoningen afgewezen omdat zij strijdig zijn met de bestemmingsplannen.

De raad kan besluiten geen beleid te formuleren voor mantelzorg. Dat is echter gezien de vergrijzing in de gemeente Bergen en de doelstellingen van de WMO vanuit maatschappelijk oogpunt onwenselijk.

6. Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?

Het college van B&W neemt na vaststelling van het initiatiefvoorstel in de gemeenteraad de uitvoering ter hand en komt voor het zomerreces van 2010 met uitgewerkte voorstellen.

7. Welke middelen zijn met dit voorstel gemoeid?

Met dit voorstel zijn geen middelen gemoeid. Wel dient de raad zich te realiseren dat na het in werking treden van het paraplubestemmingsplan er vanwege vergunningverlening, toezicht en handhaving extra ambtelijke capaciteit moet worden ingezet. De kosten hiervan moeten worden meegenomen bij het aanpassen van de legesverordening. Het College moet bij de uitwerking van het beleid de financiële consequenties in kaart brengen. Gezien het beperkt aantal aanvragen dat op jaarbasis te verwachten is zijn de financiële risico's beperkt.

vul in of er een risico bestaat

- 1. open-einde regelingen
- 2. garantieverplichtingen
- 3. risico's gemeentelijke eigendommen
- 4. overige

8. Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?

In de samenleving ontstaat steeds meer de behoefte aan woonvormen, waarbij zorg kan worden verleend aan bijvoorbeeld afhankelijke familieleden of kennissen, bijvoorbeeld het in- of aanwonen van hulpbehoevende ouders bij hun volwassen kinderen. Dit is in de meeste gevallen strijdig met het geldende bestemmingsplan. Door middel van dit raadsvoorstel wordt de opdracht gegeven aan het college van burgemeester en wethouders om te voorzien in een uniforme regeling voor bestaande en nieuwe bestemmingsplannen om op basis van een belangenafweging tijdelijk vrijstelling te kunnen verlenen van het bestemmingsplan ten behoeve van mantelzorg. Uit oogpunt van een zorgvuldige toetsing en afweging is het correct om tevens beleid vast te stellen op basis waarvan belangen kunnen worden afgewogen.

Bijlagen: Beleidsnotitie mantelzorgwoningen Bergen (NH)

Bergen,

Alwin Hietbrink
Fractievoorzitter GroenLinks